

25/11/2015

"En deu anys seria possible que la majoria del consum energètic del país fos generat a través d'energies renovables"

Joan Vila és enginyer industrial i empresari, expert en energia i estalvi energètic. A principis de novembre va participar al Fòrum de Tecnologies i Innovació, organitzat per l'Ajuntament de Sabadell, el Parc de Recerca UAB i el Clúster d'Eficiència Energètica de Catalunya.

Enginyer industrial per la UPC i enginyer en tecnologia paperera per la Universitat de Grenoble, Joan Vila és des de l'any 1981 director executiu de LC Paper 1881, una mitjana empresa catalana de fabricació de paper tissú. Soci de la càtedra "Processos sostenibles de la UdG", des de l'any 2005 escriu una columna setmanal a Diari de Girona sobre economia empresarial i energia. També ha publicat llibres de divulgació i participa regularment en debats relacionats amb el món de l'energia i l'empresa.

Vostè fa èmfasi en que el problema energètic recau en l'ús i, sobretot, en un ús no adequat de l'energia en el sector industrial i el transport. És aquest el major problema del sistema energètic català i espanyol?

Sí, així és. L'any 2013 l'estructura en l'ús d'energia final era de 28,7% a ús residencial i primari, 34% a ús industrial i del 37,4% al transport. Normalment parlem d'energia

associant-la a electricitat amb un consum d'energia primària del 27,05%, quan el petroli significa el 47,3% del total de l'energia primària. Per tant el primer problema el tenim en el transport, no pas en l'electricitat, i la seva solució passa, primer, per electrificar-lo i, segon, per disminuir-ne l'activitat.

És necessari canviar el model del transport. I per fer-ho, s'han de prendre decisions polítiques, ja que les solucions hi són (potenciar el tren, hibridar el camió o fomentar el cotxe elèctric), però portar-les a la pràctica és molt difícil. Si ningú impulsa aquest canvis, no es podrà canviar el model.

Quines accions s'haurien dur a terme per millorar l'eficiència energètica?

El punt més important recau en l'estalvi i en com aconseguir un menor ús d'energia. No es pot implementar un nou escenari energètic si no es comença per reduir el consum, és impensable un món renovable amb el mateix ús indiscriminat de l'energia.

Per això, per millorar l'eficiència energètica, el primer que s'ha de fer és incloure el valor de l'energia als productes, i que se li imputi el CO₂ que ha generat, la contaminació, l'esgotament de matèries primeres o el canvi climàtic. Es tracta de dur a terme un canvi de fiscalitat, introduint una taxa sobre el CO₂, universal, intensa, fiscalment neutra i amb aranzels i, a canvi, reduir altres impostos, com l'IVA, de manera que la pressió fiscal de les empreses no augmenti.

Quin paper tindran les energies renovables?

L'any passat aproximadament la meitat de l'electricitat a l'Estat espanyol va ser generada per renovables. Per tant, el pes de les renovables és indiscutible i la transició energètica cap a un model més sostenible basat en les energies renovables es va imposant a poc a poc. Actualment, per exemple, l'energia fotovoltaica és una de les energies renovables de major creixement, ja que en els últims anys ha disminuït considerablement el seu cost de generació.

A quants anys vista?

Tot depèn del paper que adopti l'Administració. El decret sobre l'autoconsum d'energia que ha aprovat recentment el govern espanyol, per exemple, frena la penetració de les energies renovables.

Però si aconseguim que les administracions facin un canvi en la regulació i impulsin les renovables, en deu anys vista seria possible que la majoria de consum energètic del país fos generat a través d'energies renovables. Cal que els consumidors forcem els polítics a que apostin per fer aquest camí.

Quines línies de recerca creu que s'han de potenciar per resoldre els reptes tecnològics actuals per augmentar l'eficiència energètica?

Primer de tot, crec que actualment la universitat continua força allunyada de la indústria i del consumidor final, i és important que faci un petit gir per ser més aplicada i connectar amb els problemes reals de la indústria.

Tot i així, a nivell tecnològic les possibilitats són immenses i les solucions ja són una

realitat. En els últims anys s'han fet molt avenços que han aconseguit reduir enormement els costos de les energies renovables. Ara el que falta és un canvi d'actitud per canviar el model energètic, que s'ha de fer des de les administracions.

Respecte a les tecnologies, crec és interessant potenciar solucions tecnològiques per millorar l'emmagatzematge d'energia, i sobretot, el cotxe elèctric. Durant deu anys, el sector de l'automòbil s'ha centrat en els vehicles d'hidrogen, ja que es pensava que aquesta línia d'investigació era la que donaria fruits, i el cotxe elèctric havia quedat frenat. Però ara s'ha vist que aquesta línia de recerca no avança com s'esperava i, en canvi, el cotxe elèctric pot ser una solució.

Com ha aconseguit augmentar la facturació i, a la vegada, disminuir el consum d'energia i la petjada de CO2 en l'empresa que dirigeix?

Ho hem aconseguit posant l'estalvi energètic com a objectiu. I és que aquest ha de ser un objectiu prioritari per a totes les empreses.

Fa 22 anys que vam apostar per aplicar processos productius que milloressin l'eficiència energètica. Vam començar el 1993, quan vam posar en marxa una central de cogeneració de producció combinada de calor i electricitat. I des d'aleshores, hem anat introduint canvis en tot el procés de producció pensant des del punt de vista energètic. Per exemple, l'any 2009 vam posar en marxa la màquina de tissú amb un procés patentat que agafa els gasos de la central de cogeneració per assecar el paper, el 2012 vam millorar el producte, fent un paper tissú d'una capa en comptes de dues, i el 2014 vam adaptar una de les màquines per fer-la específica per al nou producte. Ara estem executant un projecte de transformació del paper tissú en rotlles pel consumidor tot estalviant en transport. Amb tots aquests canvis hem aconseguit un estalvi energètic en CO2 del 60%. El camí ha estat seqüencial, avançant més després de cada pas que fèiem.